Anul al 58-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { În România 2 lei. În străinătate 6 lei.
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 338 Vineri 12 Decembrie 1941
12 Pagini

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR şi ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNEA" SIBIIU

COORDONAREA PREŢURILOR

In şedinţa de Marţi, 9 Decembrie, a consiliului de coordonare, d. mareşal Antonescu a comunicat că va înfiinţa pe lângă preşedinţia consiliului de miniştri, un comisariat al preţurilor, care să controleze executarea normelor stabilite de guvern în ce priveşte preţurile diferitelor articole.

Prin raţionalizare, prin intensificarea producţiei autohtone, prin fixarea preţurilor, oficialitatea intervine spre a reglementa consumul, spre a satisface cererile populaţiei şi spre a o apăra de o eventuală exagerare a celor cari ar voi să câştige dincolo de marginile îngăduite.

Pentru statornicirea armoniei sociale, pentru a creia atmosfera prielnică bunului mers al tuturor ramurilor de producţie, preocuparea de căpetenie nu este numai fixarea rigidă a preţurilor unor anumite articole ori mărfuri, ci coordonarea tuturor preţurilor în strânsă legătură unele cu altele ale tuturor produselor necesare vieţii de toate zilele şi acest rol îl are consiliul economic din care fac parte titularii ori reprezentanţii tuturor departamentelor economice.

Diferenţa dintre preţurile produselor agricole şi cele industriale forma şi în vreme de pace o grea problemă pentru marea majoritate a locuitorilor ţării, plugarii; accentuarea ei din pricinile pe cari le cunosc toate ţările europene, trebue să fie grija noastră şi ea poate fi îmbunătăţită printr'o atentă coordonare a preţurilor din toate ramurile de activitate omenească.

Armonia de care pomeneam mai sus porneşte din îndrumările oficialităţii, din atenţia cu care cei în drept studiază obiecţiunile îndreptăţite ale celor în cauză, din cântărirea obiectivă a tuturor sarcinilor fiecărei categorii de producători, din lărgirea orizontului cu care este privită o problemă prin adăogirea şi a celorlalţi factori de cari se leagă traiul producătorului.

Armonia porneşte de sus, dar ea trebue cimentată, desăvârşită, de noi toţi, de conştiinţa greutăţilor colective şi această desăvârşire cade în primul rând în sarcina elementelor cari execută hotărîrile pornite din intenţiile curate ale diriguitorilor.

In privinţa aceasta Institutul de cooperaţie ne dă un exemplu plastic.

Medicul veterinar al judeţului Dâmboviţa, d. dr. Gh. Diaconu, a făcut Prefecturii respective, un documentat referat în ce priveşte valorificarea laptelui în care între altele scrie: „nevoia unor lăptării în aceste puncte este aşa de mare în cât ne punem întrebarea cum de nu au luat fiinţă până în prezent?"

Prefectura judeţului Dâmboviţa se adresează Institutului Naţional al Cooperaţiei şi îi scrie:

„Pentru înfăptuirea lor (a lăptăriilor) e nevoe în primul rând de 3 persoane pricepute, vrednice, devotate şi mai ales de o corectitudine perfectă, e nevoe de 3 sfinţi cooperatişti. Poate Institutul Naţional al Cooperaţiei să îi găsească?" La care I. N. C. răspunde în „Curierul Cooperaţiei No. 10:

„Institutul Naţional al Cooperaţiei nu poate furniza aceşti sfinţi. El poate da tehnicieni, idei, îndrumări, bunăvoinţă, în fine parale, însă sfinţii pot fi dăruiţi de însăşi viaţa noastră obştească, de mediul nostru social, de mediul modest al muncii, al necazurilor, al liniştei satelor şi târguşoarelor".

Dacă toţi cei puşi să aplice şi să desăvârşească hotărîrile celor de sus, ar privi viaţa noastră obştească, mediul modest al muncii, al necazurilor, al liniştei satelor şi târguşoarelor, s'ar creia cu siguranţă şi armonia pe care coordonarea preţurilor tinde să o stabilească pentru satisfacerea tuturor nevoilor colectivităţii productive, muncitoare.

POZIŢIA STATELOR-UNITE IN PACIFIC

de ADOLF HALFELD

In gândirea nord-americană, marea transformare internaţională nu s'a produs la 1 Septembrie 1939 în Europa, ci — şi acest lucru trebue să nu-l ignorăm — cu cucerirea Mandciuriei de către japonezi în 1931, sau la 7 Iulie 1937, în ziua în care s'au ciocnit trupele chineze şi japoneze pe podul Marco Polo la Peiping, deslănţuind conflictul din Extremul Orient. S'a recunoscut şi în Europa importanţa acestor fapte, dar efectul lor a fost mult mai puternic asupra marilor masse din Statele Unite. Istoric, economic şi geografic, interesul este întemeiat pe deplin.

America de Nord n'a păşit pe scena istoriei mondiale ca o putere care să se orienteze spre Atlantic, ci spre Pacific. De aceea până în prezent flota Statelor Unite a fost astfel împărţită ca centrul de gravitate să fie la San Diego, coastele californiene şi Hawai, să sprijinească insulele din Pacific. Astfel escadra din Atlantic şi flota din Asia Orientală constituiau ramificaţia aceleiaşi baze. Această repartiţie se baza pe conlucrarea oceanică a celor două puteri mondiale de limbă engleză, care a fost inaugurată încă la sfârşitul veacului, iar în timpul războiului mondial a fost supusă primului examen, încât de atunci flota britanică exercită poliţia în Atlantic.

Conflictul european din 1939 şi strâmtorarea Angliei au servit ca pretext pentru era Roosevelt — cu lozinca „standardul celor două oceane" — de a porni o nouă campanie de înarmare navală. Nu este aici locul de a cerceta când şi cum se poate transforma în realitate o astfel de dorinţă. Nu depinde numai de banii care au fost acordaţi de către congres în mod docil. Până la declararea conflictului european flota Statelor Unite era mult în urma rivalelor sale, a Marei Britanii şi Japoniei, în ceeace priveşte vârsta şi calitatea vaselor. Chiar după înlăturarea restricţiunilor prevăzute în acordurile navale Statele Unite n'au luat parte decât cu care-care rezervă în cursa generală de înarmare, care a fost acum tanice scufundate, aveau pe

(Continuare in pag. 2-a)

SITUAŢIA PE TEATRELE DE RĂZBOI

Pierderile navale britanice şi americane în Pacific. — Operaţiunile din Malaezia engleză şi din insulele Filipine Guam şi Walke. - Situaţia pe frontul oriental şi african

de R. SEIŞANU

Flota asiatică a Marei Britanii, cu baza la Singapore, care are misiunea să domine spaţiul maritim cuprins între strâmtoarea Singapore, insulele Sondelor olandeze, Borneo, Filipine şi coastele Thailandei, Indochinei şi Chinei, a pierdut două din cele mai puternice unităţi ale sale.

Avioanele japoneze au atacat cu bombe şi torpile vasele de linie britanice din această flotă, „Prince of Walles" şi „Repulse", în largul coastei orientale a Malaeziei, în cursul zilei de eri. Lovite direct şi în plin, ambele vase de linie s'au scufundat. Intr'un comunicat britanic, radiodifuzat din Singapore, s'a anunţat poporului englez scufundarea celor două mari unităţi ale flotei „aziatice".

„Prince of Wales" a fost unul dintre cele mai puternice şi moderne vase de linie din lume. Lansat în 1935 el a avut o deplasare de 35.000 tone; o viteză de 28,5 noduri şi un armament compus din 10 tunuri grele de calibru 35,5 cm.; 16 tunuri de calibru 13,2 cm.; 32 tunuri antiaeriene de calibru 4 cm.; opt mitraliere antiaeriene; câteva lans-torpile şi patru avioane pe bord.

Pe lângă cuirasa de flanc de o grosime de 356 mm., „Prince of Wales" a mai avut o cuirasă specială contra bombelor şi torpilelor aeriene, care au fost considerate de experţii navali englezi suficiente ca să asigure protecţia vasului, atât împotriva torpilelor submarinelor şi altor vase, cât şi împotriva bombelor şi torpilelor avioanelor.

Al doilea vas de linie britanic, scufundat, „Repulse", a fost lansat în 1916. El a avut o deplasare de 32.000 tone; o viteză de 29 noduri şi un armament compus din 6 tunuri grele de calibrul 38,1 cm.; 12 tunuri de calibrul 10,2 cm.; 8 tunuri antiaeriene de calibrul 10.2 cm.; 4 tunuri antiaeriene de calibrul 4,7 cm.; 8 mitraliere; 8 lansatoare de torpile şi patru avioane.

Cele două vase de linie bri-

(Continuare in pag. 2-a)

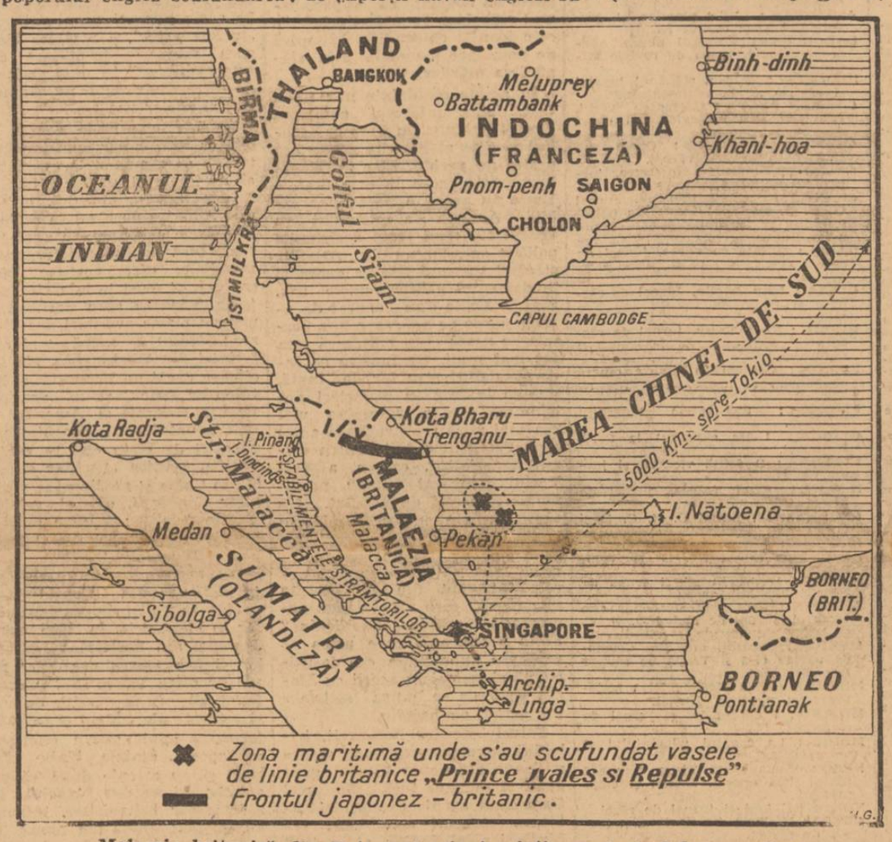

Malaezia britanică din Extremul orient asiatic, — teatrul de operaţiuni

SITUAŢIA POLITICĂ MONDIALĂ COMENTATĂ LA BERLIN

Succesele japoneze au produs o impresie penibilă în Anglia şi America

Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 10 Decembrie. — Berlinul a fost azi inundat de ştiri cu caracter politic şi militar.

Via activitate în domeniul politic şi militar reprezintă tocmai condiţiunile cele mai bune pentru fixarea atitudinii Germaniei faţă de situaţia politică mondială. Dela început, trebue să constatăm că atmosfera plină de încredere şi liberă de orice iluzii ce a domnit la Berlin încă dela începerea războiului, a devenit azi plină de un optimism general.

Până acum, cercurile germane au primit cu linişte eventuala isbucnire a unui conflict germano-american. Azi există părerea că un astfel de conflict şi-a pierdut caracterul de senzaţional, în urma evenimentelor politice şi militare din ultimele zile. Din această cauză, discursul de ieri al preşedintelui Roosevelt n'a produs la Berlin nici cea mai mică impresie. Deasemeni n'au fost luate în serios declaraţiile de război adresate Japoniei de către statele din America centrală, deoarece aceste state se află de mult timp sub dominaţia Americii de Nord.

Cu totul alta însă este situaţia statelor din America de Sud. Cu toate că la Rio de Janeiro se întruneşte conferinţa panamericană, care fără nicio îndoială va face o manifestaţie de solidarizare cu Statele Unite, totuş situaţia pentru America de Nord nu este aici atât de uşoară, cel puţin în ceeace priveşte atitudinea Statelor Sud americane faţă de puterile Axei. Cu siguranţă că Statele Unite vor exercita o presiune asupra statelor din America de Sud, spre a le forţa să ia parte la războiul împotriva Japoniei.

Incordarea ajunsă la extrem între Germania şi Statele Unite a avut ca urmare în America arestarea în massă a cetăţenilor puterilor Axei, printre cari personal consular şi ziarişti. Drept represalii, Germania a exclus azi dela conferinţa presei pe ziariştii americani, cărora li s'a pus în vedere să aştepte în locuinţa lor alte dispoziţiuni. Purtătorul de cuvânt al ministerului de externe german a subliniat cu această ocazie, în mod expres regretul său că autorităţile germane au fost forţate să ia aceste măsuri, din cauza atitudinii guvernului american, atitudine ce contravine uzanţelor internaţionale.

Ştirile de pe frontul din Extremul Orient au produs azi mare entuziasm la Berlin. După ştirile sosite din Londra, succesele japoneze au produs acolo şi în America o impresie penibilă.

Scufundarea anunţată azi a două dintre cele mai mari vase de război britanice, în apropiere de baza britanică dela Singapore, lasă să se tragă concluzia că japonezii nu desfăşoară numai o activitate de admirat, ci dispun şi de noui mijloace de război.

La conferinţa presei streine de azi din ministerul de externe german, a apărut şi ataşatul naval japonez, care a declarat că o parte din succesele navale japoneze au fost obţinute în urma folosirii unor torpedouri de aviaţie speciale. Japonia a înţeles să se folosească de această nouă armă de război într'un mod senzaţional şi a paralizat astfel capacitatea de luptă a americanilor şi englezilor în oceanul Pacific. In acelaş timp, forţele japoneze au înregistrat mari succese în luptele împotriva bazelor americane şi britanice din Oceanul Pacific. In urma ocupării de către japonezi a insulelor Guam şi Wake au fost rupte verigi importante din lanţul poziţiilor americane împotriva Japoniei.

In urma acestor succese pe Mare, se poate spune că situaţia anglo-americanilor în Oceanul Pacific a început să ia caracterul unei catastrofe.

❖

La Berlin s'a înregistrat cu deosebit interes ştirea sosită din Ankara că Turcia şi-a manifestat azi dorinţa ei de neutralitate şi a respins în acelaş timp avantagiile oferite pe baza legii de împrumut a guvernului american. In urma acestui fapt, nu va mai putea fi vorba ca Statele Unite să furnizeze armament Turciei. Nu există niciun dubiu că atitudinea adoptată de Turcia va avea efecte asupra situaţiei generale din Sud-Est.

D. prof. Mihai Antonescu, vice-preşedinte al consiliului de miniştri, este salutat de d. von Ribbentrop, ministru de externe al Reichului, la plecarea din Berlin

PE FRONTUL NORD-AFRICAN

După o luptă cu care blindate în Libia

CONSILIU DE MINIŞTRI PREZIDAT DE D. MAREŞAL ANTONESCU

Miercuri 10 Decembrie c. s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, la care au participat d-nii: profesor Mihai Antonescu, vice-preşedintele consiliului de miniştri; C. Stoicescu, ministrul justiţiei; prof. dr. Petre Tomescu, ministrul muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale; prof. I. Petrovici, ministrul culturii naţionale şi al cultelor; general Victor Iliescu, I. Sandu şi I. C. Petrescu, subsecretari de stat la ministerul culturii naţionale şi al cultelor şi prof. Al. Marcu, subsecretar de Stat la ministerul propagandei naţionale.

1. In urma raportului d-lui prof. dr. Tomescu, referitor la necesitatea unui decret-lege, care să prelungească termenul de executare a obligaţiunilor ministerului sănătăţii să construiască instituţii noui, în baza unor convenţii, donaţii sau legate, d. Mareşal Antonescu a dat d-lui ministru al justiţiei însărcinarea să studieze această problemă, pentru toate departamentele şi să prezinte măsurile legale necesare, legitimate de actuala stare de război.

2. D. prof. dr. Tomescu, ministrul sănătăţii, a prezentat Anuarul oficial al medicilor, întocmit pentru prima oară în ţara noastră, hotărându-se ca autorităţile publice să ţină seama de datele anuarului în utilizarea medicilor.

Deasemenea s'a stabilit ca ministerul sănătăţii să procedeze la revizuirea tuturor medicilor, cari s'au declarat specialişti la recensământ, acordându-se aceste titluri numai acelora cari au pregătirea tehnică necesară.

3. D. Mareşal Antonescu a arătat constatările făcute de d-sa la o inspecţie a unui centru de pregătire premilitară din Capitală şi a dat indicaţiuni d-lui subsecretar de Stat general Victor Iliescu asupra modului în care trebue făcută educaţia morală şi eroică a tineretului.

Tot în cadrul pregătirii premilitare se va căuta să se facă tineretului o cât mai atentă educaţie higienică rămânând ca, în colaborare cu subsecretariatul de Stat al muncii, această îngrijire să fie extinsă şi asupra locuinţelor, controlându-se de aproape aplicarea dispoziţiunilor cu caracter social în vigoare.

POPORUL DIN INSULELE FILIPINE

de I. VION

Veştile din telegramele privitoare la ostilităţile dintre Japonia şi Statele-Unite evocă tragedii inerente războiului în apropierea acelor colţuri îndepărtate ale pământului, al căror nume au pentru europenii cu reminiscenţe cărturăreşti, parfumul exotismului aventurii şi orientalismului: Havai, Singapur, Manilla...

Dar aspiraţiile naţionale ale localnicilor, dar felul de viaţă al indivizilor, dar rolul lor în aceste drumuri ale cuceririlor, sunt tot atât de puţin cunoscute majorităţii europenilor, cum erau pentru asiatici, de exemplu, pricinile conflictului dintre Polonia şi Cehoslovacia pe tema Teschenului.

In afară de lucrările de istorie precisă, scriitorii cu renume universal, contele Herman de Keyserling şi Blasco Ibanez — două valori extrem de diferite — ridică un colţ din valul frământărilor naţionale din Extremul Orient care astăzi a devenit teatrul unui crâncen răsboi naval şi pentrucă dintre primele poziţii în discuţie sunt insulele Filipine, să ne oprim puţin să privim situaţia unui popor care, fără voia lui, constitue un litigiu în lupta abia deslănţuită.

In trei secole de activitate colonizatoare, spaniolii s'au infiltrat adânc în toate ramurile vieţii din cele 3000 de insule care formează arhipelagul Filipinelor, cari au azi o populaţie cam de 12 milioane locuitori.

Ca şi în statele din America de sud, spaniolii n'au venit în cuceritori cari urmăreau doar foloase materiale, nu s'au izolat, ci au creiat o viaţă de familie legală, pe picior de egalitate cu autohtonii, sub influenţa principiilor creştine, dând descendenţilor lor mândria de a le purta numele.

„Oamenii, scria Blasco Ibanez, nu trăesc numai cu pâine. O metropolă puternică se înşeală când crede că introducând în colonii progresele materiale, a făcut totul pentru ele. Omul are nevoe de acest aliment moral care este consideraţia şi spaniolii cari au fost puţin înclinaţi să acorde egalitate în domeniul politic, au practicat-o, ca nimeni alţii, în viaţa morală şi în constituirea familiilor".

Poporul filipin este după limbă, după concepţii şi după organizarea vieţii, spaniol prin esenţă, dar după trei sute de ani, considerând ca şi celelalte popoare din America latină, că este destul de puternic să-şi croiască singur destinele, s'a ridicat împotri-

(Continuare in pag. 2-a)

JAPONEZII AU SCUFUNDAT TREI MARI CUIRASATE BRITANICE

Tokio, 10 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite:

Marele cartier general imperial anunţă că aviaţia marinei japoneze, a scufundat în apropiere de coasta orientală a Malaeziei, vasele britanice de linie „Prince of Wales" şi „Repulse".

❖

Tokio, 10 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." anunţă:

Flota britanică din Extremul Orient a fost zărită Miercuri la orele 11,30 în largul coastei de răsărit a Malaeziei.

Avioane japoneze au intrat imediat în acţiune.

Vasul de linie „Repulse", cu o deplasare de 32.000 de tone, a fost scufundat, numai în câteva secunde, de bombele japoneze, la ora 14,29.

Vasul de linie „Prince of Wales", după ce a primit lovituri directe, s'a aplecat mult într'o parte, scufundându-se.

ŞI CUIRASATUL „KING GEORGE V"

Amsterdam, 10 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas-Ofi" transmite:

Agenţia „Reuter" reproduce telegrama agenţiei japoneze „Domei", care anunţă scufundarea cuirasatului britanic „King George V".

❖

Tokio, 10 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite un comunicat oficial al marinei japoneze care spune că cu prilejul atacului aerian asupra grosului flotei britanice din Extremul Orient, pe coasta de Est a Malaeziei, bastimentul de linie britanic „Kink George V" a fost şi el scufundat, după cât se pare. Lipsesc preciziuni cu privire la aceasta.

După cum s'a anunţat, avioanele de bombardament japoneze au scufundat în cursul acestui atac, bastimentele de linie britanice „Repulse" şi „Prince of Walles".

COMUNIACREA D-LUI CHURCHILL IN CAMERA COMUNELOR

Amsterdam, 10 (Rador).— Corespondentul agenţiei D.N.B. transmite:

După cum anunţă agenţia „Reuter", d. Churchill a spus următoarele în Camera Comunelor, vestind pierderea vaselor de linie „Prince of Walles" şi „Repulse":

Am să comunic ştiri reie Camerii, pe care trebue să vi le comunic imediat.

Ni se raportează din Singapore că cuirasatele britanice „Prince of Wales" şi „Repulse" au fost scufundate în timp ce operau contra forţelor japoneze ce se îndreptau spre peninsula Malay.

In cursul viitoarei şedinţe, voi profita de ocazie pentru a face o scurtă declaraţie cu privire la situaţia generală a războiului, care din numeroasele puncte de vedere a suferit schimbări atât favorabile, cât şi nefavorabile, în ultimele zile.

❖

Stockholm, 10 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite:

Declaraţia d-lui Churchill, făcută în Camera Comunelor, cu privire la pierderea vaselor de linie „Repulse" şi „Prince of Wales" a fost primită de deputaţi într'o tăcere de moarte, anunţă corespondenţii din Londra ai ziarelor suedeze.

Vădit impresionat de atmosfera sumbră din Cameră, primul ministru s'a ridicat din nou şi a promis că în viitoarea şedinţă va face o scurtă declaraţie privitoare la situaţia militară.